

**Załącznik
do uchwały Nr XXXII/281/2005
Rady Miejskiej w Kamińsku
z dn. 25 lutego 2005 r.**

K A M I E Ń S K

**Gminna Strategia
Integracji i Polityki
Społecznej**

Grudzień 2004

S P I S T R E Ś C I

1. WSTĘP

- 1.1 Misja
- 1.2. Założenia polityki społecznej
- 1.3. Cele strategiczne

2. DIAGNOZA W ZAKRESIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

- 2.1. Charakterystyka gminy
- 2.2. Ubóstwo
- 2.3. Bezrobocie
- 2.4. Niepełnosprawność
- 2.5. Alkoholizm i narkomania

3. ZASOBY GMINY KAMIENSK I ICH ROLA W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

- 3.1. Urząd Miejski
- 3.2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- 3.3. Placówki oświatowe
- 3.4. Policja
- 3.5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

4. SYSTEMOWE PODEJŚCIE DO ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

- 4.1. System wsparcia na rzecz osób i rodzin dotkniętych problemem bezrobocia
 - 4.1.1. Ośrodek wsparcia dla bezrobotnych
 - 4.1.2. Warsztaty aktywnego poszukiwania pracy
 - 4.1.3. Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych objętych pomocą społeczną.
- 4.2. System wsparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi
 - 4.2.1. Koalicja na rzecz społeczności lokalnej
 - 4.2.2. Współpraca z Sądem Rejonowym w Radomsku, kuratorami zawodowymi i społecznymi
- 4.3. System wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych
 - 4.3.1. Usługi opiekuńcze
- 4.4. System wsparcia osób i ich rodzin z problemem uzależnień (alkoholizm i narkomania)
 - 4.4.1. Rozszerzenie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 4.5. System wsparcia osobom bezdomnym

5. WNIOSKI

- 5.1. Monitorowanie realizacji założeń Gminnej Strategii (opracowanie instrumentów monitorujących realizację strategii)
- 5.2. Wymierne efekty (opracowanie procedur badających wymierne efekty)

1. WSTĘP

Przemiany społeczno – gospodarcze zachodzące w Polsce od początku lat 90 - tych ubiegłego stulecia doprowadziły do gwałtownego wzrostu bezrobocia, wraz ze wszystkimi negatywnymi skutkami tego zjawiska.

Negatywne skutki społeczno – gospodarcze pierwszych lat transformacji systemowej nie ominęły także gminy Kamieńsk. Problemem nękającym gminę od szeregu lat jest wysokie bezrobocie strukturalne. Pogłębiająca się bieda i ubóstwo znacznie pogłębiły dysfunkcyjność mieszkańców naszej gminy. Zwiększył się w ten sposób wachlarz różnego rodzaju patologii, m.in. uzależnień, przemocy, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz niezaradności życiowej.

Wraz ze zmianą ustrojową pojawił się nowy Klient pomocy społecznej. Dotychczas były to osoby starsze, niepełnosprawne i samotne. Natomiast w chwili obecnej wzrosła liczba świadczeniobiorców w wieku aktywności zawodowej, pozostających bez pracy. Na dzień dzisiejszy liczba osób w wieku aktywności zawodowej wynosi 3.872 osób. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej wynosi 1.726.

Nasilające się bezrobocie, towarzysząca mu bieda i narastające patologie życia rodzinnego są obecnie głównymi problemami w zakresie polityki społecznej, z którymi boryka się gmina.

W tej sytuacji niezbędnym staje się opracowanie „**Gminnej Strategii Integracji i Polityki Społecznej na lata 2004 – 2013**”, której zasadniczym celem jest wypracowanie sprawnego i efektywnego programu pomocy, umożliwiającego skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych.

1.1. Misja

Apatia i niemożność odnalezienia się w nowej rzeczywistości prowadzą do ciągłego obniżania się zdolności mieszkańców do samodzielnego rozwiązywania problemów i uzależnienia się od sformalizowanych procedur instytucji państwowych i samorządowych. Wysoce niepokojące jest także trwałe uzależnienie się od pomocy społecznej i niechęć do podejmowania osobistej odpowiedzialności za los własny i własnej rodziny, prowadzący do wykorzystania pomocy społecznej i instytucji gminnych, jako naturalnego i należnego sposobu świadczeń ze strony społeczeństwa.

Jednym z głównych celów prowadzonej polityki społecznej powinno być zatem wyrobienie umiejętności społecznych w takim zakresie, aby mieszkańcy potrafili samodzielnie rozwiązywać pojawiające się przed nimi problemy i zagrożenia. Instytucje państwowe i samorządowe winny pełnić wobec jednostek, rodzin i organizacji społecznych rolę jedynie pomocniczą.

MISJA

KAMIENSK – GMINA LUDZI ODPOWIEDZIALNYCH ZA LOS WŁASNY I WŁASNYCH RODZIN

1.2. Założenia polityki społecznej

Założenia polityki społecznej realizowanej przez Gminę Kamieńsk zdefiniowane są wobec następujących obszarów:

- 1) przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu najsłabszych grup społecznych żyjących w ubóstwie, wynikającym szczególnie z bezrobocia w połączeniu z takimi dysfunkcjami, jak: niezaradność opiekuńczo – wychowawcza, alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie,
- 2) rozwój systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych oraz osób starszych,
- 3) rozwój systemu pomocy dziecku i rodzinie w celu zapewnienia opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionych opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie,
- 4) wdrażanie i monitorowanie Gminnej Strategii Integracji i Polityki Społecznej.

Założenia polityki społecznej realizowane będą poprzez:

- zagwarantowanie udziału organizacji pozarządowych w budowaniu i realizacji systemowych działań na rzecz integracji i wyrównywania szans grup największego ryzyka,
- prowadzenie działań umożliwiających wykorzystanie środków finansowych Funduszy Strukturalnych, w oparciu o zasadę partnerstwa i współpracę różnych podmiotów działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych,
- opracowanie i realizację programów zgodnych z celami Strategii Integracji i Polityki Społecznej,
- podejmowanie działań profilaktyczno - interdyscyplinarnych, kompleksowych, skoordynowanych na rzecz dzieci i ich rodzin,
- pobudzanie społecznej aktywności ukierunkowane na wyrabianie umiejętności zaspokojenia potrzeb we własnym zakresie – tworzenie społeczeństwa odpowiedzialnego za los własny i własnych rodzin,
- współtworzenie punktów wsparcia dla osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym (w szczególności dla osób bezrobotnych),
- specjalistyczne szkolenia dla kadry pracującej z osobami z grup szczególnego ryzyka

1.3. Cele Strategiczne

- I. Stworzenie efektywnego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych.
- II. Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny.
- III. Aktywizacja osób bezrobotnych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
- IV. Wyrównywanie szans życiowych osób niepełnosprawnych i starszych.
- V. Stworzenie nowoczesnego i sprawnego systemu profilaktyki uzależnień.

2. DIAGNOZA W ZAKRESIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Diagnoza problemów społecznych została dokonana w oparciu o rozeznanie środowiskowe pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku.

Z analizy przeprowadzonej diagnozy wynika, że dominującymi problemami społecznymi występującymi na terenie miasta i gminy Kamieńsk są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność oraz uzależnienia - alkoholizm.

2.1. Charakterystyka gminy.

Gmina Kamieńsk, zajmująca obszar 95,81 km², wchodzi w skład powiatu radomszczańskiego. Jest gminą miejsko-wiejską. Oprócz miasta, ludność w Gminie zamieszkuje 21 miejscowości wiejskich w obrębie 12 sołectw.

Liczba mieszkańców wynosi 6.317 osób (stan na 30 czerwca 2004 r.). Od kilku lat zauważa się tendencję spadkową liczby ludności. Spowodowane to jest zarówno występowaniem malejącego przyrostu naturalnego, jak i pogłębianiem się ujemnego salda migracyjnego.

Wśród mieszkańców Gminy Kamieńsk zauważalna jest także stała zmiana struktury wiekowej. Patrząc z demograficznego punktu widzenia, można uznać, że społeczeństwo gminy stanowi typ populacji starzejącej się, ze wskazaniem nasilenia tej tendencji. Najwyraźniej potwierdzają to malejące wskaźniki przyrostu naturalnego. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy przedstawia się w sposób następujący:

- w wieku przedprodukcyjnym - 1560 osób,
- w wieku produkcyjnym - 3737 osób,
- w wieku poprodukcyjnym - 1020 osób.

Zmiany w strukturze wiekowej mieszkańców Gminy znacząco wpływają przede wszystkim na rynek pracy. Zwiększenie się liczby ludności w wieku produkcyjnym niesie za sobą nie tylko wzrost siły roboczej w Gminie, ale przede wszystkim coraz bardziej pogłębiającą się stopę bezrobocia.

Z uwagi na wysoką stopę bezrobocia oraz istniejącą sytuację społeczno – gospodarczą należy przyjąć, iż w najbliższym czasie występujące saldo migracyjne może się jeszcze bardziej pogłębić. Związane to będzie przede wszystkim z poszukiwaniem miejsca zatrudnienia poza granicami Polski. Powodować to będzie odpływ ludności głównie w wieku produkcyjnym, co w konsekwencji doprowadzi do wzrostu udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców oraz spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym.

Gmina Kamieńsk położona jest w województwie łódzkim. Niemal cały obszar leży w dorzeczu Widawki – dopływu Warty. Północno – zachodnie krańce gminy należą do dorzecza Pilicy, leży ona zatem w głównym wododziale Polski między Wisłą a Odrą.

Nad krajobrazem dominuje masywne wzniesienie porośnięte częściowo młodym lasem. Jest to zwałowisko powstałe w ostatnich latach, z tzw. nakładu kopalni odkrywkowej węgla brunatnego „Bełchatów”. Wznosi się ono ok. 200 m nad okolicą. W południowej i północnej części gminy krajobraz jest pofałdowany i dość urozmaicony. Centrum zajmują doliny małych rzeczek – dopływów Widawki. Lesistość w gminie Kamieńsk wynosi ok. 56,3 % i należy do największych w powiecie radomszczańskim. Na terenie gminy lasy i grunty leśne zajmują powierzchnię 3018 ha, co stanowi ok. 31,5 % ogólnej powierzchni.

Przez teren gminy Kamieńsk przebiegają dwie spośród głównych arterii komunikacyjnych Polski: droga szybkiego ruchu z Katowic do Gdańska i Warszawy oraz linia kolejowa Śląsk – Warszawa, czyli dawna kolej Warszawsko – Wiedeńska. Kamieńsk jest węzłem drogowym dla licznych połączeń lokalnych.

Na terenie gminy Kamieńsk działa wiele zakładów produkcyjnych i usługowych. Do najważniejszych należą:

- usługi budowlane – 17
- transport towarowy – 11
- mechanika pojazdowa – 2
- stolarstwo – 4
- punkty gastronomiczne i bary – 5
- stacje paliw – 2
- działalność handlowa – 53
- przewóz osób – 3

Na terenie gminy działają ponadto: masarnia, wytwórnia win, zakład przetwórstwa rolnego, składowisko odpadów komunalnych, hurtownie, sklepy ogólnospożywcze i przemysłowe, usługi lecznictwa i profilaktyki weterynaryjnej, tartaki, zakłady fryzjerskie.

Na terenie miasta i gminy Kamieńsk funkcjonują 2 szkoły podstawowe oraz 1 gimnazjum, do których łącznie uczęszcza 865 uczniów. Działa tylko 1 przedszkole samorządowe w Kamieńsku, w którym przebywa 100 dzieci, oraz Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, do którego uczęszcza 461 uczniów.

Opiekę zdrowotną mieszkańcom Gminy zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej.

2.2. Ubóstwo

Ubóstwo jest jednym z najbardziej znaczących czynników warunkujących patologię życia społecznego w sensie najbardziej dramatycznym: egzystencjalnym, instytucjonalnym i politycznym. Jest składnikiem o tyle niebezpiecznym, że zwiększa dystans pomiędzy poszczególnymi warstwami społecznymi, powoduje niemożność zaspokojenia potrzeb, co często prowadzi do frustracji.

Ubóstwo jest, zatem zjawiskiem powszechnym i niebezpiecznym, co gorsze obecnie obserwuje się szereg zmian, które ciągle je pogłębiają i poszerzają.

Na ubóstwo w Gminie Kamieńsk składa się długotrwałe bezrobocie, niski poziom wykształcenia, typ rodziny (wielodzietność), miejsce zamieszkania (tereny popegerowskie) i niskie dochody gospodarstw domowych.

Wśród głównych przyczyn trudnej sytuacji życiowej stanowiących powód zgłaszania się po pomoc do MOPS należy wymienić właśnie ubóstwo.

Na rzecz rodzin znajdujących się w obszarze ubóstwa MOPS prowadzi szereg form pomocowych m.in. zapewnia środki finansowe niezbędne do przetrwania, oferuje pomoc w postaci pracy socjalnej.

Najważniejszym wyzwaniem dla polityki lokalnej powinny być działania ukierunkowane na aktywizację zawodową osób długotrwałe pozostających bez pracy, przeciwdziałanie nierównościami społecznymi oraz poszukiwanie skutecznych form łagodzenia skutków ubóstwa.

2.3. Bezrobocie

Bezrobocie w gminie Kamieńsk jest zjawiskiem, które dotyka szerokie kręgi społeczne.

Skutki i straty, które powoduje są dotkliwe nie tylko dla samych bezrobotnych i ich rodzin, ale również dla całego społeczeństwa. Chodzi tu o niewykorzystany potencjał ludzkiej pracy, poczucie zagrożenia bezrobociem ludzi zatrudnionych, nasilenie się społecznej patologii oraz potrzebę korzystania z pomocy społecznej.

Gmina Kamieńsk od szeregu lat zaliczana jest do grona gmin zagrożonych bezrobociem strukturalnym.

Tabela 1. Poziom bezrobocia w gminach Powiatu Radomszczańskiego (dane na dzień 30.06.2004 r.)

MIASTO / GMINA	Ogółem		Z prawem do zasiłku	Zamieszkali na wsi
	Razem	kobiety		
Ogółem	12040	6430	1792	6111
Radomsko M	5018	2743	792	0
Radomsko G	527	304	74	27
<i>Dobryczyce</i>	439	237	65	439
Gidle	621	334	84	621
Gomunice	674	366	82	674
Kamieńsk M	310	171	43	0
Kamieńsk G	360	219	58	360
Kobieles Wielkie	366	192	49	366
Kodrąb	420	234	63	420
Lgota Wielka	393	200	52	393
Ładzice	435	233	52	435
Masłowice	481	231	76	481
Przedbórz G	435	228	50	435
Przedbórz M	601	309	97	0
Wielgomłyny	360	156	64	360
Żytno	600	273	51	600

Źródło: PUP Radomsko.

Liczba osób bezrobotnych w gminie Kamieńsk wynosiła na koniec czerwca 2004 roku 670 osób, z tego 390 stanowiły kobiety. Wśród ogółu pozostających bez pracy 101 osób z prawem do zasiłku. Największy odsetek bezrobotnych stanowią mieszkańcy wsi.

Tabela 2. Podział bezrobocia na terenie Miasta i Gminy Kamieńsk pomiędzy miasto i wieś (stan na dzień 31.06.2004 r.)

Wyszczególnienie	Zarejestrowani bezrobotni		Bezrobotni z prawem do zasiłku
	Ogółem	Kobiety	Ogółem
Ogółem	670	390	101
Miasto	310	171	43
Gmina	360	219	58

Źródło: PUP Radomsko

Trwały brak pracy jest czynnikiem, który ma decydujący wpływ na zaspokajanie ważnych potrzeb społecznych w różnych sferach życia, prowadzi do narastania takich problemów jak: ubóstwo, problemy edukacyjne, zdrowotne, poczucie zagrożenia itp.

Brak możliwości zatrudnienia powoduje niewydolność rodzin, które oczekują wsparcia finansowego oraz wielopłaszczyznowych działań w ramach pracy socjalnej świadczonych przez ośrodek pomocy społecznej.

Z danych MOPS wynika, że z roku na rok liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu dysfunkcji bezrobocia stale wzrasta.

Głównym celem polityki lokalnej w zakresie zwalczania bezrobocia powinno być podjęcie działań pomocowych zmierzających do zwiększenia aktywności w poszukiwaniu pracy, a w końcowym efekcie wyjścia z bezrobocia i z kręgu świadczeniobiorców pomocy społecznej.

Rozmiary i cechy bezrobocia stawiają je w rzędzie najważniejszych i jednocześnie najtrudniejszych do rozwiązania problemów ekonomicznych, politycznych i społecznych.

2.4. Niepełnosprawność

Niepełnosprawność jest jednym z poważniejszych zjawisk i problemów współczesnego świata. Znaczenie tych problemów wynika z rozmiarów i powszechności jej występowania w populacji, a także z konsekwencji, jakie wywołuje w sensie indywidualnym i społecznym.

Niepełnosprawność w swej istocie jest zjawiskiem o komponentach medycznych i społecznych. Określana jest w różny sposób:

- w oparciu o zmienne kliniczne,
- na podstawie możliwości codziennego funkcjonowania,
- na podstawie zdolności do pełnienia podstawowych ról społecznych.

Powszechnie za niepełnosprawną uznaje się osobę, której sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi.

Według spisu ludności w roku 2002, liczba osób niepełnosprawnych w Polsce wynosiła 5456,7 tys. co stanowiło 14,3% ogółu ludności kraju.

Głównym celem polityki społecznej wobec niepełnosprawności na terenie miasta i gminy Kamieńsk winno być zatem podjęcie działań we wszystkich ważnych sferach życia: zatrudnieniu, edukacji, zabezpieczeniu socjalnym, mieszkalnictwie, dostępie do dóbr i usług, likwidację wszelkiego rodzaju barier (architektonicznych, komunikacyjnych, psychologicznych), tworzenie różnych form samopomocy w rozwiązywaniu problemów życia codziennego umożliwiających pełną integrację społeczną i przeciwdziałających marginalizacji społecznej.

2.5. Alkoholizm i narkomania

Alkoholizm

Alkoholizm to choroba powstająca na skutek uzależnienia organizmu od alkoholu, który powoduje stopniowe uszkodzenie komórek centralnego systemu nerwowego. Jest to zjawisko społecznie kryminalne.

Alkoholizm jest chorobą, która dotyka całą rodzinę, a nie tylko jednego z jej członków. Rodzina taka funkcjonuje w sposób nieprawidłowy, jest zamknięta na kontakty z otoczeniem. Rodziny takie zalicza się do rodzin patologicznych, czyli chorych.

Alkoholizm to jeden z najbardziej rozpowszechnionych nałogów, jest on niebezpieczny ze względu na łatwą dostępność, jak również powszechne, społeczne przyzwolenie na jego nadużywanie. Alkoholizm dotyczy zarówno młodzieży jak i osób dorosłych.

Narkomania

Tą patologią zagrożone są głównie dzieci i młodzież, szczególnie ze względu na panującą modę zażywania środków odurzających oraz łatwość ich dostępu i dynamiczny rozwój narkobiznesu. Nadal największe zagrożenie występuje w dużych aglomeracjach miejskich, ale małe miasta i wsie są też dotknięte tym problemem. Dystrybucja narkotyków odbywa się najczęściej w dyskotekach, pubach, kawiarniach i na terenie szkoły.

Problem alkoholizmu i narkomanii wymaga podjęcia natychmiastowych działań profilaktycznych. Profilaktyka to przede wszystkim edukacja, informacja i wyposażenie osób nadużywających w umiejętności odmawiania, stawiania realistycznych celów. Zajęcia profilaktyczne mogą być prowadzone w szkołach, grupie terapeutycznej bądź grupie wsparcia.

3. ZASOBY GMINY KAMIEŃSK I ICH ROLA W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

3.1. Urząd Miejski

Urząd Miejski realizuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone. Urzędem kieruje Burmistrz, przy pomocy Zastępcy Burmistrza, Sekretarza i Skarbnika. W Urzędzie zatrudniani są pracownicy samorządowi na podstawie:

1. wyboru: Burmistrz
2. powołania: Zastępca Burmistrza Kamieńskiego, Sekretarz Gminy i Skarbnik.
3. umowy o pracę: pozostali pracownicy samorządowi.

3. 2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Na terenie Gminy Kamieńsk głównym realizatorem i koordynatorem polityki społecznej z zakresu pomocy społecznej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Gminy Kamieńsk, powołany Zarządzeniem Nr 3/ 90 Naczelnika Gminy Kamieńsk z dnia 30.04.1990 r.

Do zadań Ośrodka w zakresie pomocy społecznej należy w szczególności:

- tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej w Gminie,
- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń,
- pobudzenie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin,
- praca socjalna, rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,
- prowadzenie fachowej działalności socjalnej,
- organizowanie poradnictwa socjalnego,
- zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym mieszkańców Gminy Kamieńsk oraz podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej realizowane są poprzez:

- Kierownik
- Starsi Pracownicy Socjalni
- Opiekunki
- Księgowa
- Komórka Organizacyjna do realizacji świadczeń rodzinnych

Potencjalnymi klientami pomocy społecznej są osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku. Są to osoby bardzo zubożałe, z niezaspokojonymi podstawowymi potrzebami. W grupie tej występuje bardzo niepokojące zjawisko pozostawania bez pracy powyżej 36 m-cy, co powoduje trwale zmiany w rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej będzie uczestniczył w opracowywaniu i wdrażaniu programów aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych. Pracownicy socjalni dysponujący wnikliwą diagnozą sytuacji społeczno – bytowej rodzin oraz faktyczną oceną zainteresowania bezrobotnych zmianą swojej sytuacji życiowej, będą wskazywać środowiska, które w pierwszej kolejności, winny być obejmowane programami docelowymi.

Ponadto działalność ośrodka ukierunkuje się na działania profilaktyczne zapobiegające powstawaniu niepożądanych (kryzysowych, patologicznych) sytuacji. Realizacja tych zadań oparta będzie na współpracy z wieloma podmiotami,

jak również z organizacjami pozarządowymi, działającymi na rzecz pomocy i wsparcia w środowisku lokalnym.

Za niezmiernie ważne uważamy zmianę świadomości Klientów korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Praca nad uświadomieniem Klientowi, że to on jest odpowiedzialny za rozwiązanie swojego problemu uwieńczona winna być podpisaniem kontraktu współpracy z pracownikiem socjalnym. Taki kontrakt nakłada na Klienta bądź rodzinę szereg zobowiązań monitorowanych przez pracownika ośrodka. Wywiązanie się ze zobowiązań kontraktu owocować będzie przyznaniem pomocy finansowej bądź w miarę możliwości zgłoszeniem Klienta do Zespołu d.s. opiniowania w zakresie robot publicznych celem ewentualnego zatrudnienia. Mechanizm warunkowania pomocy ma zwiększyć aktywność własną Klienta i stanowi namacalną gratyfikację za osiągnięte rezultaty.

Ważne jest uzmysłowienie Klientowi, że to on jest odpowiedzialny za zmiany zmierzające do rozwiązywania swoich problemów życiowych. Pracownik socjalny jest tylko osobą wspierającą, który pokazuje możliwości i kierunki zmian oraz towarzyszy tym działaniom. Ten kierunek zmian, aktywizujący Klientów, przeciwdziałający ich uzależnieniu od pomocy społecznej oraz dający gwarancję skutecznego rozwiązywania problemów społecznych, uważamy za słuszny.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej ośrodek winien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby mieszkańców w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców. W chwili obecnej obs. zatrudnia 2 pracowników.

3.3. Placówki oświatowe

Na terenie gminy Kamieńsk znajduje się jedno Gimnazjum Publiczne, jedna Szkoła Podstawowa oraz Zespół Szkolno-Przedszkolny w Gorzędowie, przedszkole w Kamieńsku. oraz Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych do którego należy:

- Liceum Ogólnokształcące, które kształci uczniów w profilach: matematyczno – informatycznym i ogólnym.
- Technikum Mechaniczne – specjalność budowa maszyn.
- Technikum Uzupełniające dla Dorosłych – kierunek mechaniczny
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa – specjalność mechanik i elektromechanik.

3.4. Policja

Komisariat Policji w Kamieńsku obejmuje rejon 5 gmin. W całym rejonie jest 6 dzielnicowych natomiast na terenie Kamieńska jest dwóch dzielnicowych. Jeden zajmuje się miastem, a drugi gminą Kamieńsk.

Policja w Kamieńsku obsługuje wszelkie interwencje zdarzenia drogowe, a także zapobiegają przestępczości poprzez patrolowanie rejonów służbowych. Do zadań należy legitymowanie osób przebywających w miejscach zagrożonych oraz nieletnich bez opieki osób dorosłych. Policjanci prowadzą spotkania z młodzieżą w szkole.

3.5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi rozmowy motywacyjno – interwencyjne z osobami nadużywającymi alkoholu, kieruje na badania osoby uzależnione, składa wnioski do sądu o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego, prowadzi kontrolę przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia, opiniuje wnioski w zakresie wydawania zezwoleń na

sprzedaż napojów alkoholowych. Szczególnym zadaniem Komisji jest podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu.

Komisja współpracuje z pracodawcami, instytucjami, organizacjami działającymi w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, jak również z Burmistrzem Miasta i jego Pełnomocnikiem ds. RPA.

4. SYSTEMOWE PODEJŚCIE DO ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

4.1. System wsparcia na rzecz osób i rodzin dotkniętych problemem bezrobocia

Cel strategiczny:

- zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej,
- przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków psychospołecznych wynikających z bezrobocia.

Kierunki działania:

4.1.1. Utworzenie Ośrodka wsparcia dla osób bezrobotnych, w tym działającego w jego strukturach Klubu pracy.

Efektywną formą pomocy może stać się połączenie możliwości oddziaływań rejonowego urzędu pracy (w zakresie doradztwa zawodowego, poradnictwa) oraz ośrodka pomocy społecznej (prowadzenie pracy socjalnej: doradztwa prawnego, psychologicznego, animowanie grupy wsparcia rekrutującej się z bezrobotnych, motywowanie do podejmowania własnej działalności gospodarczej) w Ośrodku wsparcia dla bezrobotnych.

Niezwykle skutecznym narzędziem w walce z bezrobociem i jego negatywnymi skutkami społecznymi może okazać się utworzenie Klubu pracy działającego w strukturach Ośrodka wsparcia. Ma on za zadanie pobudzić i zmotywować bezrobotnych do bardziej aktywnego poszukiwania pracy, a także wyposażyć ich w niezbędne w tym zakresie wiadomości i umiejętności. W klubach pracy programy aktywizujące bezrobotnych są dostosowane do zainteresowań lub potrzeb bezrobotnych.

4.1.2. Warsztaty aktywnego poszukiwania pracy.

Warsztaty aktywnego poszukiwania pracy to forma grupowego poradnictwa zawodowego. Podstawowym celem programu powinno być kształtowanie aktywnych postaw uczestników w stosunku do przemian i zmian zachodzących na rynku, zrozumienie kierunku rozwoju społecznego zorientowanego na „społeczeństwo usług”. Część treści przekazywanych w trakcie zajęć ma charakter uniwersalny, nie mniej jednak, niezmiernie ważne jest umiejętne dostosowanie się trenera do dynamiki grupy i właściwe rozpoznanie potrzeb uczestników.

Warsztaty adresowane są do wszystkich osób, które zechcą pracować nad umiejętnościami, które są istotne dla pozyskania i utrzymania się na rynku pracy, a w szczególności do osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

4.1.3. Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych objętych pomocą społeczną .

Jedną z wielu form skierowanych do tej kategorii osób bezrobotnych jest aktywizowanie bezrobotnych do podejmowania pracy oraz przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia. Adresatem programu jest zawężony krąg osób bezrobotnych. Są to bezrobotni z terenu gminy, którzy pozostają bez pracy przez okres co najmniej 3 lat, są objęci świadczeniami pomocy społecznej, a przede wszystkim wykazują inicjatywę w poszukiwaniu zatrudnienia.

W ramach tego programu podstawą pomocy stanie się kontrakt socjalny zawierany pomiędzy bezrobotnym, a Ośrodkiem Pomocy Społecznej .Określa on zasady współpracy i cele, do których należy zmierzać oraz uzależnia przyznanie pomocy finansowej od aktywności bezrobotnego na rynku pracy. W późniejszej fazie projektu, po spełnieniu realizacji kontraktu, osoba długotrwale bezrobotna, w ramach robót publicznych organizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, kierowana będzie jako kandydat do pracy.

Podmioty realizacji strategii:

W realizację przedsięwzięć wynikających ze strategii zaangażowane będą następujące instytucje:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńsku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Radomsku,
- Urząd Miejski w Kamieńsku.

4.2. System wsparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi

Cel strategiczny:

- wzmacnianie trwałości rodziny,
- przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom dezorganizującym życie rodziny,
- doprowadzenie do odzyskania i wzmocnienia stabilności życiowej,
- poszerzenie katalogu form wsparcia.

Kierunki działań:

4.2.1. Koalicja na rzecz społeczności lokalnej.

W tworzeniu lokalnej polityki społecznej zachodzi konieczność udziału i współpracy różnych podmiotów.

Istotną rolę do spełnienia w tym zakresie mają: pracownicy socjalni, nauczyciele, funkcjonariusze policji, przedstawiciele sołectw, pracownicy służby zdrowia, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagodzy, psycholog, kuratorzy społeczni oraz kurator zawodowy.

Partnerstwo między podmiotami, które w większym lub mniejszym stopniu wkraczają w politykę społeczną i pomoc społeczną, spowoduje: rozwój pracy zespołowej, poszerzenie oferty stosowanych form i środków pomocy, szybszy przepływ informacji na temat środowisk zagrożonych przemocą, alkoholizmem, narkomanią, bezradnością w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, niezaradnością życiową oraz możliwość natychmiastowego reagowania i podejmowania działań.

Głównym celem stworzenia Koalicji na rzecz społeczności lokalnej będzie zatem wypracowanie wspólnej płaszczyzny wymiany informacji o problemach i zagrożeniach występujących w społeczności lokalnej oraz tworzenie systemu wsparcia, skutecznie zwalczającego i zapobiegającego występowaniu patologii społecznych.

4.2.2. Współpraca z Sądem Rejonowym w Radomsku oraz kuratorami zawodowymi i społecznymi.

Na terenie miasta i gminy Kamieńsk nadzorem kuratorskim objęte jest wiele środowisk. Jest to praca o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym w stosunku do podopiecznych oddanych pod dozór przez orzeczenie sądowe.

W związku z tym niezbędne jest zapewnienie współpracy pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej z kuratorami i sędziami Sądu Rejonowego w Radomsku. Umożliwi to bezpośrednią wymianę informacji o zagrożeniach istniejących w środowisku, sposobach ich zapobiegania, możliwościach współdziałania w zakresie udzielania pomocy podopiecznym, organizowaniu nauki, pracy, czasu wolnego oraz sprawowaniu kontroli nad wykonywaniem obowiązków rodzicielskich.

Proponowana forma to spotkania z kuratorami raz w miesiącu w MOPS w Kamieńsku

Podmioty realizacji strategii:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńsku,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policja,
- Społeczność lokalna,
- Kuratorzy zawodowi,
- Kuratorzy społeczni.

4.3. System wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych

Cel strategiczny:

- stworzenie systemu pomocy, który umożliwi aktywizację niepełnosprawnych w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym,
- wykorzystanie lokalnego potencjału w procesie integracji osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem,
- zintegrowanie działań samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie aktywności życiowej ludzi starszych poprzez pomoc w łagodzeniu trudności wynikających z wieku i stworzenie możliwości uczestniczenia w życiu społecznym,
- poprawa oferty świadczonych usług poprzez jej wzbogacenie i podniesienie poziomu usług.

Kierunki działań:

4.3.1. Usługi opiekuńcze

Osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy osób drugih, a są jej pozbawione, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Ta forma wsparcia może być świadczona również osobie w sytuacji, gdy rodzina a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni i zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Obowiązek organizowania i świadczenia usług ludziom o ograniczonych możliwościach troszczenia się o samych siebie nakłada na gminę ustawa o pomocy społecznej. Podstawowy zakres usług opiekuńczych obejmuje pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości podtrzymywanie kontaktów z otoczeniem.

Za opiekę klienci ośrodka ponoszą odpłatność w zależności od miesięcznych dochodów. Świadczeniobiorcy, których dochód na osobę nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego świadczenia przysługują nieodpłatnie.

Podmioty realizacji strategii:

- Urząd Miejski,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,

4.4. System wsparcia osób i ich rodzin z problemem uzależnień (alkoholizm i narkomania)

Cele strategiczne:

- działalność edukacyjna i informacyjna w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych,
- udzielanie wielopłaszczyznowej pomocy rodzinom z problemem uzależnień,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązaniu problemów uzależnień.

Kierunki działania:

4.4.1. Rozszerzenie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W ramach rozszerzenia działalności GKRPA proponuje się:

- prowadzić szkolenia dla wychowawców, sprzedawców i przedstawicieli sołectw, doposażyć Bibliotekę Miejską w publikację z zakresu uzależnień;
- wprowadzić program „Praca za trzeźwość” (pomoc w znalezieniu pracy osobom leczącym się z alkoholizmu w celu podniesienia motywacji do kontynuowania procesu zdrowienia);
- organizować czas wolny dla dzieci osób uzależnionych i współuzależnionych,

- wyznaczyć osobę wspierającą działania podejmowane przez ofiary przemocy bądź choroby alkoholowej;
- zwiększyć dopłaty do kolonii i innych form wypoczynku dzieci z rodzin alkoholowych, które oferuje program profilaktyczny;
- zachęcić do pracy wolontariuszy.

Podmiot realizacji strategii:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńsku
- Pedagogzy szkolni.

4.5. System wsparcia osobom bezdomnym

Z przeprowadzonej diagnozy środowisk objętych pomocą społeczną wynika, iż zjawisko bezdomności na terenie Gminy Kamieńsk nie jest zjawiskiem ilościowo istotnym. Ustalono, iż na przełomie dwóch ostatnich lat na terenie gminy nie przebywały osoby bezdomne.

Zjawisko bezdomności nie wymaga podejmowania działań zmierzających do zorganizowania placówki stacjonarnej na terenie naszej gminy.

5. WNIOSKI

1. Gminna Strategia jest programem wieloletnim, kroczącym.
2. Gminna Strategia stanowi podstawę tworzenia projektów budżetów Gminy w zakresie pomocy społecznej na kolejne lata.
3. Strategia Integracji powinna być aktualizowana. Aktualizacja obejmuje wprowadzenie nowych zadań społecznych oraz uaktualnianie danych dotyczących zadań już w niej ujętych.
4. Dobór zadań do Strategii Integracji odbywa się w oparciu o ocenę zjawisk społecznych i ich stopnia zaspokojenia w procesie konsultacji społecznych.
5. Prace nad aktualizacją Strategii Integracji obejmują:
 - a. zebranie danych o stanie zaawansowania realizowanych zadań i wykorzystaniu środków finansowych,
 - b. zebranie danych o aktualnych możliwościach finansowych w zakresie środków własnych i zewnętrznych,
 - c. dostosowanie zakresu rzeczowego zadań do zdolności finansowej Gminy.

Realizacja programu będzie monitorowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńsku.

Przedstawiona diagnoza, jej przyczyny oraz zaplanowane kierunki polityki społecznej na przyszłe lata będą kierunkowskazem dla obecnych i przyszłych władz samorządowych. Dążyć bowiem należy do sytuacji, gdy poprzez instrumenty polityki

społecznej dojdziemy do momentu, w których będą rozwiązywane zdiagnozowane w strategii problemy a nie tylko osłabiane ich skutki.

W dużej części powodzenie zaplanowanych przedsięwzięć zależeć będzie od aktywności i zmobilizowania szerokiego spektrum osób, organizacji i instytucji, część jednak od efektywności polityki społecznej i gospodarczej prowadzonej przez rząd.

Rozwój zdolności do wykonywania stojących przed nami zadań jest również jednym z kluczowych czynników wpływających na skuteczność ubiegania się o zewnętrzne środki finansowe niezbędne do realizacji części zadań stawianych w dokumencie strategii.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Andrzej Kulak